

- Ecsedi István: NÉPIES HALÁSZAT A KÖZÉP-TISZÁN ÉS A TISZÁNTÚLI KISVIZEKEN. A *Debreceni Déri-Múzeum Évkönyve*, 1933 (Debrecen Sz. Kir. Város Déri-Múzeumának Kiadványai, XXIX.), 1934: 123–300.
- Gósy Mária: A BESZÉDHANG KIALAKULÁSA A GYERMEKNYELVBEN. *Magyar Nyelv*, 79 (1983) 1: 59–71.
- Gundel Károly: A VENDÉGLÁTÁS MŰVÉSZETE. Magyar Szakácsok Köre, 1934.
- Jakobson, Roman: HANG–JEL–VERS. Fordította Barczán Endre et al. Gondolat, 1972.
- Krúdy Gyula: AZ EMLÉKEK SZAKÁCSKÖNYVE. ÍZES ÍRÁSOK ÉS RÉGI RECEPTEK. Táltos, 1983.
- Kudlek, Manfred: NAPTÁRRENDSZEREK. Fordította Horváth Sándor. *Természet Világa*, 119 (1988) 10: 447–453; 11: 500–506.
- Kurlansky, Mark: THE BIG OYSTER. A MOLLUSCAR HISTORY OF NEW YORK. New York: Random House, 2005. London: Vintage, 2007.
- Luard, Elisabeth: THE RICH TRADITION OF EUROPEAN PEASANT COOKERY. London, etc.: Bantam, 1994.
- Magyar Elek: AZ ÍNYESMESTER SZAKÁCSKÖNYVE. Minerva, 1978.
- Matsui Takeshi: STUDIES IN RYUKYU FOLK BIOLOGY. Part I. ETHNO-CONCHOLOGY OF THE RYUKYU ARCHIPELAGO. Zinbun 16, Kyoto, 1980: 57–141.
- Mátyus István: A JÓ EGÉSZSÉG MEGTARTÁSÁNAK MÓDJÁRÓL. Magvető, 1989.
- Miskolczi Gáspár: EGY JELES VAD-KERT, AVAGY AZ OKTALAN ÁLLATOKNAK [...] HISTÓRIÁJA (Lőtse, 1702). Szerk. Stirling János. Magvető, 1983.
- Móra Ferencné: SZAKÁCSKÖNYVE. Révai, 1949⁵.
- Ojakangas, Beatrice A.: THE FINNISH COOKBOOK. New York: Crown, 1964.
- Pazsiczky Jenő: AZ IZELTLÁBUKRA VONATKOZÓ MAGYARORSZÁGI BABONÁK. *Trencsénvármegyei Múzeum Egyesület Évkönyve*, 1914: 37–54.
- Stein, Rick: ENGLISH SEAFOOD COOKERY. London: Penguin, 1988.
- Szabó Kálmán: A KECSKEMÉTI MŰZEUUM HALÁSZATI GYŰJTEMÉNYE. *Néprajzi Értesítő*, 29 (1937) 1–67.
- Tsur, Reuven: A FUVOLA, A MALAC ÉS A KAKUKK. A FORDÍTOTT VERS MINT ESZTÉTIKAI TÁRGY. *Holmi*, 5 (1993) 4: 515–528.
- Venezs József: A MAGYAROS KONYHA. Minerva, 1973.
- Waring, Philippa: THE DICTIONARY OF OMENS & SUPERSTITIONS. Secaucus, N. J.: Chartwell, 1986.

Tenigl-Takács László

ROMÁNC

1

„Immár a hús, harmadik körben állok,
hol súlyos, átkos zápor zúg örökre,
egyformán ejtvén örökös szabályok.”*

Mikor lejtöttem a Leponexről meg a keményebb cuccokról, egy darabig csak ittam és füveztem, de azt aztán rendesen. Egy baromarcú pszichiáter írta fel kamaszkori skizofrénia ellen, és zombit csinált belőlem vagy két éven át. Azt sajnáltam a legjobban, hogy nem éltem át, hogyan nőtt fel az akkori kutyám. Tudod, olyan, mintha egy gyerek

* Az idézetek Dante ISTENI SZÍNJÁTÉK-ából valók, Babits Mihály fordításában.

felnövése esne ki két évre vagy még többre, mert csak azt veszed észre, már kész, felnőtt kutya, és nem emlékszel rá, milyen volt kölyökkorában. Csak fényképeken. Később lett egy normálisabb doktornő, aki azonnal kiszúrta, hogy ez már tényleg durva, és leszedett róla lazább gyógyszerekkel. Persze ez is függőség, főleg, ha ráiszol. Aztán meg már jöttek a spanok, nem ők kerestek, hanem én őket, és ha nem mozdít rá a közgyógyászat a doppra, máshogy alakul az a tizenöt év. Máshogy nyílt volna ki a jövő alternatívája. Így aztán az lett, amiről vagy egy hete levelezünk és beszélünk. Nem bánom, hogy annyit pörögtem, és ugrálok most is oda-vissza az évek között a beszélgetésben. Majd te összerakod magadban, hogyan voltak a dolgok egymás után. Rátolod a vagy-vagyra, mert ez most inkább csak fasságmondás, nem áll belőle össze a történet.

Vagy két éve végiglógtam a Csimbivel, a Zsanival és pár másik haverral a nyarat. Ez volt az utolsó hosszabb lógásom, mert utána bejött a rendes meló, a weboldalfejlesztés, felvettem a hitelt a házfelújításra, és nem nagyon volt már időm csavarogni. Pár hétig Gáborlakon nyomtuk a Csimbinél, utána a Balatonnál vagy két hetet, végül felhúztunk a Rainbow-ra Szlovákiába. Gondoltuk, lesz ott vagy kétezer ember, de aztán kiderült, hogy az nem is az a Rainbow, hanem csak valami kispályás hippiskedés. Húszan-harmincan sátoroztak egy réten. Behajtottunk a furgonnal a földútról, a Punci meg a Csimbi pedig elkezdtek kipakolni a bográcsot, a húst és a piát, amire az egyik szervezőjük odajött, és elkezdett minket kiosztani, hogy ide nem lehet alkohollal és megölt állatdarabokkal bejönni. Szóval nyomta a vagy-vagy dumát. Persze kiderült, hogy majdnem mind magyarok, van is valami egyesületük Budapesten. Ebből vita lett, mert a Punci feszegetni kezdte, hogy mondják meg, bazmeg, honnan kezdődik a „ki” és a „be” egy kurva nagy rét közepén, a semmiben. A végén aztán megállapodtak egy képzeletbeli vonalban, hogy addig tart a mi helyünk, onnan meg a rainbow-soké. Aztán a srácok elkezdtek baltával aprítani a disznókörmekeket, ami tényleg necces látvány a vegáknak, viszont a körömpörköltet jó sokáig kell főzni, és messzire elmegy a szaga.

A vége persze az lett, hogy az egész betépett rainbow-s csapat ott bandázott velünk, rágta a cupákot, tunkolta a szaftot, és kunyerálta a söröket. A Csimbi meg előhozta a halálról meg az előre- és hátrafelé folyó időről szóló dumáját, ami nagyon ütött, mert a legtöbbször kis csíra volt, mindent elhittek, amit mondott nekik, és persze nem olvasták a szükséges könyveket. Úgy hallgatták, mint valami gurut vagy a Messiást. Negyven évvel korábban kellett volna születni, és a régiekkel csinálni meg a Rainbow-t, ahogy kitalálták. De ezek most itt reggelente betették a kontaktlencséjüket, fogat mostak, és mobiltelefonoztak, anyagot se nagyon hoztak, a réten szedegettek össze mindenféle gízgázt, azt főzték ki egy teáskannában, és nagyon rájátszottak, hogy van benne kraft.

Nekem mindig bejön, amit a Csimbi a könyvekről magyaráz. Ha lehet, utánuk is nézek, ha nem olvastam volna már őket korábban. Az egyik nagyon megmaradt, a Stachura. Van benne egy rész, amikor elfogyasztja a mondatokat. Nincsenek már igék, csak főnevek, amik szögek. Láthatatlan kristályszerkezetre szegezi fel a szavakat. Ha így tudnánk beszélni, nem azt mondanánk, hogy „meggyullad a tűz”, hanem hogy „most tűzmeleggyulladás van”, vagy hogy ha magunkat is bele akarjuk mondani a dologba, akkor „most tűzmeleggyulladás vagyunk”. De ez meg túl hosszú. Miért ne lehetne csak annyi, hogy „Tűz”. A többit kitalálja, aki akarja. A múltkori ímélnél azt írtad, hogy nem a részeg egómra vagy kíváncsi, hanem azokra a pillanatokra, amikor az igazi lelkem megcsillan a sok fasságmondás mögött. Mint a halak ezüstpikkelye, amikor kergetőznek a hínárok között. Na látod, ez a fasságmondás. Ha legközelebb valami szépet akarsz

kitalálni, semmi hasonlat, semmi túlszólított lírázás meg szépítkezés. Csak a szépség, és nem kell hozzá semmi vagy-vagy duma.

Ha nagyon akarsz a témához csetelni meg dumálni, tisztázzuk előre, hogyan van ez a beszélgetős dolog. Képzeld azt, hogy síkidomok vagyunk a három dimenzióban, háromszög, rombusz, ellipszis meg ilyesmi. A harmadik dimenzió a csak tudat tér, abban repkedünk. Lehet egy síkidom kurvára művelt és bonyolult, mint te, ennek a méretéhez semmi köze. Mert amíg abban utazik, hogy valami ugyanaz és nem más, addig a vagy-vagyban marad, és picsányi lesz csak a kiterjedése, nem tudja kibontani az agyából a dolgokat. És most jön a lényeg. Amikor átcsúsznak egymáson, mindig a kisebbik dönti el, hogy fogja metszeni a másikat, mert ez az ő legnagyobb átlója, és a nagyobbik belefeszülhet az összes keresztmetszetébe, buddhaskodhat meg jézuskodhat, akkor se tehet semmit, mert a kisebb a göré, őtöle függ, hogy mettől és meddig lesz majd a beszélgetés. És ennek tényleg semmi köze ahhoz, hogy ki mennyit tanult vagy olvasott, mert csak úgy lehet a tudatot kitágítani, ha ezt a vagy-vagy dolgot felejtet.

Mikor még az elején a képzőművészetre jártam, majdnem bekonzolidálódtam én is. Beszélgettem a professzorokkal, dicsértek, hogy milyen tehetséges vagyok, és hamar rájöttem, hogy csak dugni akarnak, maguknak monologizálnak, vagy nagyon rá akarnak jönni egy újabb vagy-vagy dologra. Pedig épp ott magyarázták, hogy a jó kép az nem „valami”, hanem „valamerre”, persze pont ők nem tudták ezt megcsinálni, mert csak olvasták vagy hallották, és nem csinálták meg igazából azt, amit beszéltek. Nem is szoptam be a dumájukat, inkább lerajzoltam a sok szemüveges, szakállas faszt, és nagyon rájátszottam, hogy kivájanak a főiskoláról. Ha dumálni akarok, jobbak a spanok, ők értik, hogy valami lehet egyszerre ugyanaz, és mégsem ugyanaz. Aztán ebből a vagy-vagy dumából olyan szokás lett a bandában, hogy ha valaki külsős nagyon erősködött, és megpróbált meggyőzni minket a maga igazáról, nem is vitatkoztunk vagy helyeseltünk, csak bólogattunk, és mondogattuk neki, hogy „oké, te vagy a vagy-vagy”, míg el nem húzott a picsába. Te se nagyon szedsz ki ebből semmit, akárhány vodkát leküldünk, mert amíg a vagy-vagyban utazol, nem jutsz be ebbe a beszélgetésbe, mások a szabályaid. Ide a nem vagy-vagy a belépő. Ettől a csak tudat univerzum.

2

*„Olyanná lesz a lélek ama Napban
merülve el, hogy, bármi másba nézzen,
lehetetlen, hogy megnyugodjon abban.”*

A Punci jó arc. Többször is elhívott minket a Tiszántúlra, ahol először tényleg azt látod, hogy az csak az Alföld és koszos lakótelepek, aztán mégis kiderül, hogy vannak jó helyek. A Punciról mindenki azt hitte, hogy csíra vagy buzi, mert nem nagyon tolt a nőket, de nem innen kapta a nevét. Igazából senki sem tudta, miért hívják így, mert már mindenki így ismerte meg, pedig ő sohase mondta, hogy „Szia, Punci vagyok”, mégis mindenki tudta, hogyan kell szólítani, és ő senkinek nem rágott be ezért. Rá is játszott egy kicsit a dologra vagy szándékosan vagy tudat alatt, mert például olyan idézeteket tett fel a facebookra, hogy: „Döbbenetesen gyönyörű, amikor a valóság álommá, az álom valósággá válik!” A felirat pedig egy olyan képeslapon, amin két méhecske kolbászol egy virágon. Pedig mindenki tudja, hogy a méhek pont nem dugási célból mennek a virágra. Ez azért elég csajos. De aztán egyszer elmondta, hogy van egy nőtől egy gyereke Tiszaújvárosban,

és tisztázta vele, hogy nem homokos. Azért rámásztunk egy kicsit, és véresre cikiztük, hogy miért kell olyan szavakat leírni, hogy „tündökletes” meg „döbbenetes”.

Egyszer meghívott disznóölésre. Jól betáraztunk a diszkontban, és akkor majdnem baj lett a nevéből. Telepakolta söröskartonokkal a tolókoszt, és elkezdett húzni a pénztár felé, a Csimbi pedig utána kiabálta, hogy „Lassíts már, Punci, te ismered a boltot, merre vannak a páleszek?” Erre meg az egyik árufeltöltő kiscsaj, aki éppen a lisztet és a búzadarát pakolta, felkapta a fejét, és kezdett beséztődni, hogy lepuncizták, közben meg mutogatta is, hogy merre vannak a tömények. Előkerült a biztonsági őr is, és kérdezte, hogy mi a hézag. A Csimbi meg magyarázni próbálta, hogy nem neki mondta, hanem ott elöl a srácnak, a Punci viszont akkorra már eltűnt a kanyarban, úgyhogy nem volt ott semmiféle srác, és nem is volt hihető a magyarázkodás.

Végül csak kikeveredtünk a helyre. Valami tanya volt egy nagy zabföld szélén, nem messze a várostól. Én odamentem az ólhoz, néztem a disznót, ahogy hever és alszik a saját szarában. Persze hogy sajnáltam. Kicsit el is sírtam magam azon, hogy én tudom, hogy egy fél óra múlva meg fog halni, ő pedig nem tudja sem ezt, sem azt, hogy én tudom róla a meghalást. Énekeltem neki, meg mantráztam is, hogy jobb legyen az újraszületése. Na tessék, néha meg ilyen romantikus picna vagyok. Egyébként elég szar karma disznónak születni Karcagon. Aztán megjött a Punci a böllér haverjával, azt hiszem, Árpinak hívták, és rögtön belém zúgott, amikor látta, hogy a disznónak énekelek. Mindig belezúgott az értelmiségi csajokba, vagy akikről csak ő gondolta, hogy értelmiségiek. Nálam is már az első pár feles után bepróbálkozott, mondta, hogy milyen jól nézek ki, és hogy van érettségije. A disznót hamar szétkapták, én nem nagyon kavargattam és daráltam, mert utálok, főleg, hogy csupa zsír lesz tőle minden. Csak a bandázás kedvéért mentem oda, és ha tudom, hogy egy ilyen ergya csajozás jön ki belőle, biztosan kihagyom. Az Árpi a bölléres dumával próbált fűzni, mondta, hogy számolja, ez a háromszáznyolcvanötödik disznója, mutogatta a böllérpisztolyát, nem is pisztoly volt, hanem egy cső, ami egy vaspöcköt lő be a disznó agyába. Mesélte azt is, hogy tervezett egy gépet, amit egy műhelyben építenek neki háromszázezerért, elektromos csőről húzza fel a disznót, úgy lehet majd pörzsolni, vakarni, hasítani.

Én nem tudtam hozzászólni a disznóölős témákhoz, csak szívtam, bólogattam, és közben egyfolytában jeleztem, hogy nem fog közöttünk összejönni a dolog. Ráadásul durván jól bírom a piát, és elkezdtem kiutni a srácot. Egyre kínosabb lett a helyzet, a Punciék meg ahelyett, hogy beszóltak volna, sorban kiszökdöstek, és mindenki lefeküdt aludni, ahol tudott. Az Árpi a végén annyira kiütötte magát, hogy ráborult a véres és trutyimós vágódeszkára, előszedett a zsebéből egy fél marék disznóölő patronot, és mondta, hogy nincsen értelme az életének, mert a felesége egy ribanc, csak a gyerek miatt nem válnak el, ráadásul ő mindig reménytelen csajokba szeret bele. És hogy ezeket a patronokat még elhasználja, de az utolsó azt megtartja magának, lefekszik a betonra, és a fejébe lövi, miután egyenként bocsánatot kért az összes disznótól, akiket azelőtt levágott. Ezt már én sem bírtam hallgatni, égett a gyomrom a töménytől, attól a szar kannás bortól meg a témától, úgyhogy szó nélkül otthagytam, kimentem az udvarra, végighevertem a hintaszéken, nyomtam még egy spanglit, hogy kimossa az agyamból azt a sok szart, és hallgattam, hogyan nő a zab.

Lett ott egy mozim. Belecsúsztam a jövőbe legalább négy-öt száz évre előre, és láttam, hogyan fogják a válságokat megoldani. Mindenki bolygókat gyarmatosít, lesz majd kínai bolygó és orosz bolygó és amerikai. Pszichikai térben fognak utazni, és az űrhajókat is pszichikai energia hajtja. Erősen rá kell majd gondolniuk arra a téridőpontra, ahová

menni akarnak, és oda fognak teleportálódni. A bolygókon egy csomó embernek az lesz a foglalkozása, hogy fülkékben vagy kabinokban összpontosítson az űrhajókra, és küldje nekik az energiát. Ez már az anyagon kívül van, de nem virtuális valóság, hanem a létező csak tudat univerzum. És a háborúk is úgy mennek majd, mint a gó vagy a sakk. Ki kell találnia az ellenfél gondolatát, az pedig álcázásul kamu gondolatokat küld, hogy azok mögött rejtse el az igazi stratégiát. Vagy erős képeket, amin nem tudnak áttörni a kémlelő gondolatok. És a bolygóknak nem a természeti erőforrásait fogják majd kihasználni, hanem a spirituális energiáját. Mert a bolygók is élőlények, vannak emlékeik és érzéseik. És az is fasság, hogy a csillagokon nem lehet élet, mert túl nagy a meleg. A mi Napunkon is van élet, mert a felszínén tűzszigetek úsznak, amiken tűzlelkek élnek. Az én lelkem egy része is tűzből van, ott él a Nap egyik tűzszigetén, és nem problémázik.

Reggelig moiztam-aludtam, aztán kijöttem a tripből, mert már nagyon süttött a nap, én meg nem bírom, ha beleizzadok az esti ruhába. És azért is, mert a hintaágytól pár méterre volt a tyúkól, annak se bírom a szagát. Közben az Árpi is felkelt, valószínűleg besértődött az este, mert nagyon pucolta és pakolta a késeit. Nem is szólt hozzám, csak annyit, hogy mégse lesz öngyilkos, mert akkor mi a fasznak fizetett ki egy csomó pénzt, és csináltatja meg azt az elektromos höllérállványt hiába.

Na mindegy, ezt az egész disznóölős sztorit csak azért meséltem el, hogy tudd, milyen szitukba kerültem, milyen arcok nyomultak rám, és hogy mennyire profi vagyok a koptatásban. Persze olyan is volt, hogy én gyógyultam rá hihetetlen fazonokra. Az egyik dzsesszenész csávóért még verekedtem is, aztán másnap már nem emlékezett semmire, jól lebaszott, hogy miért nem hozok neki reggelit. Előjött belőle a hímsovén geci. Néha azonnal összecsattan a dolog, néha meg hónapokig is hagyom, hogy alakuljon, úgyhogy akárhányszor is kérdezed meg, én nem fogom neked definiálni a kapcsolatot, még akkor se, ha elkezdünk elmenni helyekre. Persze nyilván, ha kettesben megyünk, rögtön cincálni fogják, hogy vagyunk vagy nem vagyunk. Mert téged is mindenki más-honnan ismer, meg engem is, és én biztosan nem fogom azt mondani, hogy csak egy pasi vagy, aki most éppen rám hajt, és te se fogod ezt mondani. Azt pedig, hogy csak barátok vagyunk, úgyse hiszik el, ha kettesben nyomulunk.

3

*„Hited nem csal; mert bárki e csapatban
belát a nagy Tükörbe, melybe' minden
gondod előbb kitérül, mint magadban.”*

Mikor megszűntek a határok, és megnyitották a hidat, gyakran átmentünk Esztergomból Párkányba sör-beherovkázni. Anyagot nem vittünk, vagy még Esztergomban, a bazilika előtt felküldtük, mert jobb is onnan a panoráma, meg nem is tudtuk, mennyire büntetik a szlovákok. Aztán kiderült, hogy nem nagyon tépi magát utána az ottani rendőrség, inkább itthon van ráizgulva a kormány. Nem is kellett betépní, mert elég volt a Zlatý Bažant és a beherovka. A Csimbi, a Boci és a Skaf folyton csajozni próbáltak. Szlovákul persze egy szót sem tudtak, de közülünk még mindenki tanult valami oroszot, és tudott egy-két mondatot. Leültek egy padra, nézték a felhozatalt, néha beszóltak, hogy „Kuda igyos Cicova?“, a szlovák csajok meg tökre értették, visszamosolyogtak, néha meg is

álltak dumálni, persze angolul, mert az orosz vagy a német már ott se játszik. A pincérek is normálisak voltak, pedig tudták, hogy magyarok vagyunk, ráadásul hajnalra eléggé le bírt pusztulni a társaság.

Mindenki ismerte a csehszlovák rajzfilmeket, a Kisvakondot, a Moha és Páfrányt, a Bob és Bobeket. Egyszer, ott Párkányban, előszedtünk az emlékeinkből egy csomót, és kurvára összeállt, hogy aki kitalálta őket, az be volt nyomva rendesen. Mert gondold csak végig, hogy a Moha és Páfrány a vekkerével meg tudja zavarni a téridő kontinuumot. És miket álmodik a Kisvakond, pszichedelikus, forgó, színváltó virágok, fénybogarak, időhézagok, úrutazások. Állandóan behackkel a mátrixba, és nagyon praktikus az intelligenciája. Meg egy másikban a nagydarab, szőrös faszi, aki a távkapcsoló helyett a Kisvakondot kezdi el nyomogatni, és átváltja a dimenziót a jégkorszakba, tangózik a medvével, és kanga-rugózik az oroszlánnaal, meg egy mamuttal pecázik. Ez a szürrealizmus baszki, nem a szétfolyó órák, meg hogy lábai vannak egy fejnek, és fiókokat lehet kihúzni egy nőnek a hasából. A Kisvakondhoz képest nyögveszarós vagy-vagy a Salvador Dalí is. Ráadásul a Kisvakondot csehszlovákul úgy mondják, hogy Krtek. Ha ebbe belegondolsz, már ettől magától szétesel, nem is kell betépni.

Sokat moztunk és röhögtünk a mesékkel, aztán eszembe jutott, hogy a legnagyobb trip az Alice Csodaországban, amit még a mama olvasgatott nekem a kertben. Olvasott Andersent is és más szomorúakat. Teljesen kikattantunk tőlük, a mama is meg én is, néha együtt sírtunk, de nem a bánattól, hanem valami felfakadásból, szerintem ez a drogtéma onnan jön nekem. Tisztára rájátszott a közös bőgésre, de nem szadizásból, hanem valami pedagógiából, mert utána mindig jobban éreztük magunkat. Ezt most ne úgy értsd, hogy nagyon nosztalgikus vagy idilli lett volna az a kert, már csak azért sem, mert rohadt hideg és penészes volt a vályogház télen is, nyáron is, mellette meg már felhúzták a lakótelepet. A drótkerítés le volt taposva, mert mindig ott mászkáltak át, állandóan befújta a szél az összes szemetet, cementeszák papírokat, tejeszacskókat, rongyokat, szétázott, kifakult keresztretjvényeket. A melósok meg átdobálták a piásüvegeket. Nem tudom, eszedbe jutott-e már, hogy a Kádár-korban más volt a szemét, nem volt még sörösdoboz és pillepalack, jóval kevesebb a műanyag, és ez is különbség.

Aztán a mama emlékétől, hogy miket csinált és miket csináltak vele, kurvára elkezdtem sírni, ott Párkányban a sörözőben, a legnagyobb rajzfilmpoénkodás közben. A többiek pedig békén hagytak, nem zríkoltak azzal, hogy most minek bőgök a Pampalimin meg a Vakondon. Azt hitték, flashbackelek. Nem is szoktuk ilyenkor vigasztalni egymást, mert azt gondoljuk, hogy aki beroppan, az visszanez a tükörbe. Jobb is, ha egyedül csinálja, ráadásul sokkal inkább vele vagy, ha nem ráncigálsz, hanem hagyod, hogy teljesen kioldja magát. Na, mindegy, bocs az előbbi fasságmondásért, az Alice-t tényleg olvasd el ilyen szempontból, találsz benne mindent, éneklő virágkórust a nyúlüregben, szellemmacskát, kártyakirálynőt, ollómadarat, seprűfejű kutyát, néha azt képzeled, hogy icipici, néha meg akkora, hogy be se fér a házba, aztán találkozik egy hernyóval, aki egy légyölő galócán ül, és közben ópiumozik. Gombázott a Lewis Carroll, az tuti.

Kérdezted a múltkor, hogy mi lett a Zümivel, a lökött fotós csávóval. Te már nem ismerted, mert teljesen leamortizálódott még azelőtt, hogy bekerültél a társaságba. Idióta playmobil szettek gondolt ki, először csak poénból, aztán egyre komolyabban vette őket, még terveket is rajzolt a deep-painttal. Már akkor gondoltuk, hogy baj van a Zümivel, amikor megmutatta a „pedofil letartóztatása” terveit, berendezhető playmobil motelszobával, pedofilbábuval megbilincselés előtt és után, rendőr-kutyával, URH-s

rendőrrel, kicsi borosüveggel a dohányzóasztalon. Mondtuk neki, hogy ez már tök beteg ötlet, de ő csak röhögött, és erősködött, hogy milyen jól lehetne használni a gyerekek felvilágosításakor. Látszott, hogy elveszett a valóságérzéke. Egy darabig nepperkedett, elég necces nyomta, de még idejében kiugrott, amikor valaki megsúgta neki, hogy nagyon rászállt a rendőrség a délszláv vonalra. Egy darabig ő is weboldalakat tervezett, de kibaszták a cégtől, mert nem járt be rendesen.

A többiekkel már csak ritkábban bandázok, mert eléggé behatárolja az életemet a felkelés. Tolunk pár spanglit, fröccsözünk, nem nagyon akarjuk, hogy kiderüljön az életünk. Egypáran nagyon kipörögtek, a Boci például vagy tíz éve Kínában él. Nagyon bejött neki a kínaitudás, ő volt az Olimpián a magyar csapat egyik ottani tolmácsa és szervezője. Csak két-három évente jön haza. És lehet, hogy itt úgy néz ki, mint a Rumcájsz, de ott az nem számít, mutogatta is az iwiwen, milyen iszonyat jó kínai csajok bukhatnak rá, mert nekik meg ő az egzotikus. A Punci és a Tutyi megnősültek, és visszaköltöztek vidékre. A Raszpi még nyomja, átment anarchistába, kibérelt egy pincét a belvárosban, körülvette magát kis, 18-20 éves gyíkokkal, illegális ingyenkonyhát csinálnak a hajléktalanoknak, tüntetésekre készülnek, és olyan transzparenszeket rajzolgatnak, hogy „KAPITALIZMUS = FASIZMUS”. Egyszer lent voltam náluk, mondtam is nekik, hogy „Raszpi, bazmeg, én bírlak, de ti kurvára eltévedtetek az időben.” Szóval, folynak a dolgok rendesen.

4

*„Hanem a lankadt s hússal nem ruházott
lelkek, színiük vesztve, felvacogtak,
mikor a rémes szó füliükbe fázott.”*

A skizofréniára nem nagyon emlékszel, pont ez a lényege. Sötét alakok, rémálmok, füstös jelenség, bűz, félelem egyes helyiségekben, állandó éjjeli felébredés. Valami ki-megy belőled a nyakadnál. Aztán, ha rájönnek, kórház és gyógykezelés. Szerintem nem is voltam skizofréniás, csak nem akartam tizenhét évesen elkezdni az egészet. Mikor anyámnak meglett a rák, kiderült, hogy vagy húsz éve titkolja előttünk. Egy nagy lyuk volt már az oldalában, meg is halt néhány hónap alatt. Sose váltak el, egy lakásban éltek az apámmal, de ő se tudott róla, és én nem kérdeztem, hogy lehet ezt ennyi ideig titokban tartani. Nyilván volt akaratereje, és lehet, hogy tőle van bennem is a keménység. Eszembe jutott, hogy egyszer még kislány koromban szomorúan rám nézett, és megkérdezte, mi lenne, ha majd mellrákban halna meg, talán már érezte a csomókat, én meg csak pislogtam, és nem értettem, hogy mi van. Lehet, hogy később a szorongásba ez is bejátszott.

A mama volt a legjobb fej az egész családban. Ő rögtön mondta, hogy nem orvoshoz kéne járatni a gyereket, hanem többet beszélgetni vele. Ha valami bajom volt, mindig a mamához mentem, mert vele lehetett megdumálni a dolgokat. Az anyám anyja, benne is megvolt, csak egészen máshogy, az a keménység. A nagyapám halála után újra férjhez ment, mert tök dögösen nézett ki még az ötvenes éveiben is, és mondta, hogy ő nem akar egyedül megöregedni. Hát ezt nagyon elcseszte, mert a Vendericsről, a mostoha-nagyapámról hamar kiderült, hogy iszik, és mást is csinál, csak addig az ideig nem mutatta, amíg a mamát fűzte a dumával. Rendész volt a Május 1. Ruhagyárban, soha nem dolgozott rendesen, hanem a melósok táskáit ellenőrizte, hogy nem lopnak-e ki valami szövetet a műszak után. Ebből is sejtheted, hogy mekkora segg.

Csak jóval később derült ki, hogy verte is a mamát, vagy legalábbis próbálta verni, mert ilyen szempontból a mamát se kellett féltetni. Úgyhogy lehetett náluk egy-két olasz neorealista est, amikor a Venderics részegen hazajött, és óberkedni próbált vele. Aztán a mama beadta a válókeresetet, de az akkoriban sokáig elhúzódott, ráadásul azzal a veszéllyel fenyegetett, hogy ha el is válnak, nem rakja ki a házból a Tanács. Aztán a válásra már nem került sor, mert a Venderics meghalt májrákban még 82-ben vagy 83-ban, a mama pedig boldogan ott élt még vagy tíz éven át egyedül. Akkor jártam hozzá a legtöbbit, és később összeraktam, hogy abba a májrákba a mama is tutira besegített, mert amikor kicsi koromban elvitt vásárolni, mindig vett egy üveg töményt, Hubertuszt, fekete címkés cseresznyét, krumpliszesz vodkát, hogy mindig legyen valami ütős pia otthon, és biztos, hogy nem ő itta meg.

Mikor a Venderics meghalt, a mama pedig az anyámmal együtt kihordta az összes cuccát, és elégették a kertben, utána pedig a házat is újrameszelték. Nekem nem sokat mesélt az ügyről, csak később kezdtem ráérezni, hogy mik is történhettek a válóperes évek alatt. Amikor megörököltem a házat, találtam egy gépelt papírlapot becsúszva a kályha mögé, egy jegyzőkönyv volt kettejük között: „Tisztelt Venderics úr, felszólítom, hogy a bírósági végzés értelmében tartózkodjék a becsületsértő kijelentésektől, mert az újabb eljárást von maga után. Április 24-én tanúk jelenlétében ittasan jelent meg a közös lakásban, »nemzetközi kurvának« nevezett...” és így tovább. A papír alján pedig a szomszédok aláírása, lakcímmel, személyi igazolvány-számmal, mert ők voltak a tanúk. Ekkora fasz volt a Venderics, és ilyen kemény csaj volt a nagyanyám.

Vele lehetett legjobban megbeszélni a női dolgokat, ő mondta el a menszeszt is előre, mert a szüleim ezen a téren nem nagyon nyomultak. Mikor már felnőttem, visszaidéztük és újra megcsináltuk a régi játékokat. Az egyik legjobb ötlete a „sötét ország” volt, ezt úgy kellett játszani, hogy pokróccal besötétítette az összes ablakot, csak négykézláb ért mászkálni a házban, a sötétben a hangok alapján próbáltuk kitalálni, hol van a másik, és vízipisztollyal spriceltük egymást, úgyhogy a végén csupa víz lett az egész lakás. Ezt egyszer megcsináltuk 28-29 éves koromban is. Én persze akkor is szét voltam ütve, és azt találtam ki, hogy a fiókokban meg a polcokon bújok el, mint a macskák, és nem érdekelt, hogy a fiókok kicsik, a polcok meg nem bírnak el. Aztán persze szétestem a sötétben, sikoltoztam és sírtam, hogy minek keménykedünk, amikor úgyis csak betegség, öregség és halál lesz a vége, sőt lehet, hogy már meg is haltunk, csak nem vettük észre, és hogy a ház tele van kísértetekkel. A mama nem szart be, leszedte a sötétítőket, magához húzotta és csitítgatott, mondta, hogy főzzünk tojásos nokedlit, mert gyerekkoromban is mindig az volt a kedvencem, de előtte öltöztek át, keres valami száraz ruhát. Pedig ő is tiszta víz volt, annyiszor eltaláltam.

Kár, hogy ezeket a retrobulikat csak a régi csokikkal, szobi szörppel, napközi kajákkal és régi filmekkel lehet megcsinálni, és nem az emberekkel, akik akkor éltek. Ha engedélyezik a klónozást, és népszavazás lesz belőle, tutira aláírom. És az is freudista fasság, hogy az ember az apját keresi a szexualitásban. Én nagyon szeretem az apukámat, de most, hogy megözvegyült, elbeszélünk egymás arca mellett, csak neki nincs kerti törpéje, hogy elküldhessem vele utazni a világban, mint az Amelie-ben. A drogról se tud, amikor meg voltam zúzva, mindig azt gondolta, hogy ez még a régi betegség. Emlékszíntén mindig a mama jön be, ezt néha még az értelmesebb csávókkal is próbáltam megértetni, pedig elég pisis dolog, ha harminc körül az ember a randevún vagy az ágyban a nagyanyjáról mesél. Mert ami az egyikben megvan, az a másiktól tutira hi-

ányzik, hiába is érti meg a lelkivilágod, ha nem szuperál a testiség. Ha pedig megvan, csak elgondolkozol azon, hogy ha van már két másik nőtől két gyereke, akkor a fasznak fogsz beállni és szülni harmadiknak. Most ez tök perverzül fog hangzani, de olyanfajta bújásra vágyom, mint a nagymamámmal, csak úgy, hogy meglegyen benne a testiség.

5

*„Ó, hiiu árnyak, csak látszatnyi létben!
Karommal öt háromszor átkaroltam,
s mindannyiszor csak ennen keblem értem.”*

Most már látod, jobb, ha ezt a férfi-nő dolgot közöttünk át tesszük egy másik téridő pontba, mert egyrészt nem jöttem le még teljesen a korábbi faszimról, másrészt meg ettől függetlenül is ultramagas a magányigényem. Ebből is csak valami tré románc jönne ki, ezt onnan tudom, hogy amikor múltkor az ölembe hajtottad a fejed, nekem az járt az agyamban, hogy éppen menstruálok, és te biztosan érzed a szagát. És amikor egymás kezét simogattuk, az meg olyan volt, mint egy hivatalos kézfogás. Félkapcsolatot nem akarok, mert már elegendem lett abból, hogy két-három hétig pörgök a szerelemtől, aztán kimegy belőlem, és megint várhatok egy csomó ideig, hogy összejöjjen valami rendesebb dolog. Az se szerencsés, hogy ha pattintasz egy csávót, akkor hiába próbálsz már utána megtartani a haverságot, mert az ilyen nemi dolgokban mindig előjön a sértődés meg a hiúság. A bandán belül amúgy is kerülöm a szexet, semmi jó nem jön ki abból, ha haveri szinten ütözködik a génállomány akár csak dugási téren is. Jobban szeretem, ha egy külsőstől van orgazmusom.

Engem sokszor szétszedett és összerakott az anyag, ettől lett olyan fix a személyiségem. Minden szétesés után egy kicsit más leszel. Egyszer még a nagyon pörgős korszakomban besütítettünk a Zümiel, és kitaláltuk, hogy aktfotókat csináljunk rólam. Nem akart rám hajtani, valószínűleg másra se, elvult már saját magával. Akkor volt egy kurva kemény tripem. Tudod, amit a dervisek élnek át, akik a szívük körül keringenek, és a végén úgy elvékonyodnak, mint az ezüstpapír karácsonyfadíszek, lógnak a szívüknél felakasztva egy láthatatlan fonálon, forognak a gyertyaláng fölött, az Isten leheletében. Na jó, oké, ezt a dumát egy filmben láttam, de tényleg ilyen.

Finomán csúszol rá a dologra, először kiélesedik, aztán kifakul a karmád, és röhejesen rájössz, hogy az életed mekkora kibaszás. A gáz onnan kezdődött, hogy én is elkezdtem kifakulni. A Zümi fotózott, én pedig lassan szétestem atomjaimra, pontosabban hangokká esett szét velem együtt minden. Elhalványultam, mint a fénykép, amit kint hagytak a napon. Csak utólag raktam össze, hogy kajakra átmegyek a haldoklás fázisain, lázadozom, dühöngök, összezuhanok, újra megpróbálok kimászni, aztán csak bele-törődöm, hogy egy ilyen pöcs fotózással ér véget az egész. A Zümi nem látta, hogy mi történik velem, csak annyit vett, hogy pörgök, nem is értette, hogy mit akarok átkiabálni a résen, hogy hagyja abba, mert olyan a vaku, mint az atomvillanás, leégeti rólam a bőrt, a húst, darabról darabra szedi el a lelkemet. Aztán csak visszaszínesedtem, és újra kikeményedett az egész. Lehet, hogy nem nagy szám a sztori, de azért fontos, mert akkor szűnt meg bennem a vagy-vagy dolog. Most persze azt gondolod, hogy egy drogos piccsa vagyok, pedig nem nagyon szívok már vagy három éve, de egy-két trip még emlékszínten is nagyon szét bírja tolni az agyamat.

Mostanában főleg azon vagyok, hogy lakhatóbbá tegyem a mama házát. Oké, igazad van, csak rám sült a vagy-vagy, de néha meg kell hozni bizonyos döntéseket. A spanokat ritkán hívom meg, két-három havonta szokott lenni egy pörgés, ilyenkor belecipásodok a szerelembe, ami zavar a munkában, és meditatlni se tudok, mert mindig a faszi jár az agyamban. Aztán kipukkan a dolog, és nyalogatom a semmit. Ilyenkor kifejezetten jó, ha az embernek van egy saját helye, ahol egyedül lehet, és gondolkodhat azon, hogy akkor most mi van.

Tévém nincs, ha filmet akarok nézni, például skandináv thrillereket töltök le a netről angol felirattal, nagyon bírom a száraz hangulatukat, hogy mindig szürkület van, és az elvált, középkorú nyomozónőnek komoly a lelkivilága. Gondolkozom azon is, hogy újra elkezdek festeni, lapozgatom a régi albumokat, belezúmolok egy-egy festménybe, hámozom le róla a rétegeket. Mindig ez volt a módszerem, megkerestem a problémát, és aköré vittem az utat. Most már lenne talán igazi mondanivalóm is, nem csak a portré meg az a sok szétdrogózott fasság, amit korábban csináltam.

A múltkor megnéztem a Feszty-körképet a neten. Van egy 360 fokos körpanorámája. Jó szar kép persze, de még senkinek sem jutott eszébe, hogy beleutazzon, mert felkenődnek a romantikus filingen, és nem veszik észre a részleteket. Hogy például hány köcsög hever szanaszét, és nem is esetleges, ahogy hevernek, mert a számuk megegyezik a szürkemarhákkal. És a fehér ló mellett egy lezuhant bombázó van, amit alig lehet kivenni, úgy benőtte a moha. Az egyik honfoglaló csávnak mobiltelefon van a kezében, a másiknak meg cipzárás a kaftánja. És a romos fal köveiben emberi arcok vannak, és az egyik szemüveges. Én most nem akarok itt politizálni, de kurvára el tudom képzelni, hogy nem is volt honfoglalás, csak kitalálták az egészet, és később is mindig belehamisítottak, amikor restaurálták, mert honnan a picсібól ismerte volna a Feszty a cipzárát és a mobiltelefont? Szóval, ilyesmikkel foglalkozom, hogy ha egyedül vagyok, és szar az idő.

És a szaporodás. Ez érdekel engem most kurvára, szarok rá, hogy túl vagyok-e a korhatáron. Mikor a Csernobil volt, akkor volt éppen a nyolcadik születésnapom, ebből kiszámolhatod, most mennyi vagyok. Megvoltak már a poklaim meg a tisztítótüzeim, és vagy kihúzókat külföldre egy profi céghez, vagy gyerekeket szülök, vagy a kettőt kombinálva, mert nem fogok letoprongyosodni és megöregedni macskák és kutyák között. Ha ki akarok menni, akkor most kell nekifeküdni az angolnak, mert negyven fölött, ha nő vagy, még számítógépes vonalon se kellesz sehoh, ilyen mocsodék módra van megcsinálva a világ. Maximum harmincig, harmincötig. Ha utána egyedül maradsz, már csak a depresszió, csetelhetsz a randivonalon, vagy ráihatsz a Xanaxra, mert a vénlányokat a dílernek se veszik komolyan. Mindegy, most ettől függetlenül is rossz passzban vagyok, gecire elegendem van a télből, hogy sötétben kelek és indulok el melózni, este meg hóban és sárban kell hazacaplanni a 12 fokos lakásba, fát vágni, befűteni. Ha megjön a meleg, kifekszem majd a kertbe, olvasok, napozom, lebarnulok, a városba pedig majd rövid szoknyában megyek, hogy megforduljanak utánam, és megnézzék a seggem a húszévesek. Úgyhogy ne fossál, tök jól tudok kinézni, csak most február van, azért nem látszik a combom a farmerban és a télikabátban.